

Stockholm 2005-10-26

Sveavägen 57-59
Box 350, SE-101 26 Stockholm, Sweden

Riksförbundet för sexuellt likaberättigande
The Swedish federation for Lesbian, Gay, Bisexual and Transgender Rights
Member of International Lesbian and Gay Association (ILGA)

Förbundskansli
+46 8 50 162 900
forbund@rfsi.se

Hemsida
www.rfsi.se

REMISSYTTRANDE

Utrikesdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Yttrande över betänkandet Utredning om en strategisk handlingsplan (2006-2008) för Sveriges bidrag till den globala bekämpningen av smittsamma sjukdomar (Dir. 2005:30)

Allmänna synpunkter

Riksförbundet för sexuellt likaberättigande (RFSL) tillvaratar homosexuellas, bisexuellas och transpersoners intressen och vill i detta sammanhang särskilt lyfta fram gruppen män som har sex med män (MSM), som en utsatt riskgrupp, när det kommer till hiv och STI. Även lesbiska kvinnor kan nämnas som en utsatt grupp för hiv/STI inom vissa kulturer tvingas att av kulturella och sociala skäl gifta sig med heterosexuella män

Utredningen är hållen i en mycket övergripande form. Å ena sidan ger det en god överskådlighet, men å andra sidan osynliggörs olika gruppers särskilda problem och behov. Utrymme för att fokusera på detaljnivå är nödvändigt för att utredningen ska ge en konkret förståelse och fylla en praktisk funktion.

Inom verksamhetsområdet hiv/aids så arbetar RFSL liksom hela västvärlden med begreppet MSM, att identifiera och synliggöra målgruppen. Gruppen MSM existerar naturligtvis även i resten av världen men osynliggörs av olika skäl vilket försvåras eller omöjliggör ett effektivt preventionsarbete.

När MSM osynliggörs så figurerar en föreställning om att gruppen ”inte existerar” och därmed förbises ett MSM-perspektiv helt i hiv/aids arbete. Med utgångspunkt i mänskliga rättigheter och att människor ska ses som lika värda bör MSM självklart ingå.

På flera ställen i utredningen tas hiv/aids upp gemensamt med malaria och tuberkulos, vilket RFSL anser olyckligt. Det är viktigt att ha förståelse för att sjukdomarna smittar på olika sätt att preventionen därmed måste bedrivas på olika sätt.

Kap 3. Better use of existing tools

Improved vaccination coverage, drug treatment, and health education

I sista stycket räknas olika åtgärder för att motverka hiv upp och att behandling ska erbjudas till olika grupper betonas. RFSL vill särskilt poängtera vikten av att MSM inte glömmas bort som grupp, som också bör få ta del av åtgärder och behandling. Exempelvis kan nämnas att säkrare sex utbildning och information för gruppen MSM måste formuleras på annat sätt än information riktad till kvinnor och män som har sex med varandra.

Kap 4. The role of research

Behavioural research

Utredningen konstaterar vikten av att förstå erfarenheter och kulturella attityder och värderingar för att på bästa sätt behandla och bedriva primär preventivt hiv/aids arbete. RFSL vill här belysa sin egen vitala roll i sitt arbete gentemot gruppen MSM. RFSL besitter inte bara lång kunskap och erfarenheter på området men har även utvecklat framgångsrika metoder för att arbeta gentemot målgruppen.

Training of professionals

Att satsa på universitetsutbildning och forskning är högst prioriterat. RFSL menar dock att det är viktigt att inte enbart fokusera på akademisk utbildning för att komma åt kunskap inom området utan även se till de frivilligorganisationer, såsom till exempel RFSL, som finns på området med mångåriga erfarenheter av hiv och STI arbete. Dessutom kan nämnas att universitetsutbildnings kompetens i frågor rörande hiv/STI och MSM är väldigt bristfällig eller obefintlig och under all kritik.

En oerhörd viktig målsättning, vilket internationella erfarenheter instämmer i, är den interaktiva relationen mellan praktiker och forskare. Praktikern bör vara den som formulerar problemen till forskaren och forskaren i sin tur bör formulera sitt forskningsresultat så att praktikern kan få användning av det. RFSL är en av flera praktiker i västvärlden på området MSM.

Kap 7. The role of non-governmental organizations (NGOs)

Intressant är att se att utredningen själv lyfter fram starka argument för vikten av att ta till vara och lära av frivilligorganisationers styrka för att utveckla effektiva strategier. Med samma argument vill RFSL därmed argumentera för RFSL:s viktiga roll som frivilligorganisation som arbetar med hiv och STI.

Utifrån ovan förda diskussion och genom att ta till utredningens egna ord *"...utilizing NGOs seem to be an efficient way of investing public money"*, borde RFSL, såsom andra NGO:s, naturligt ses som en självklar ekonomisk investering i Sveriges bidrag för den globala bekämpningen av smittsamma sjukdomar. RFSL kan genom det arbete vi bedriver och den kunskap vi besitter bland annat bidra till utveckling av metoder och initiering av forskning på området MSM och hiv.

Kap 8. Öst-Europa

Avsnittet tar endast upp Öst-Europa, dock sker mycket av smittspridningen även från exempelvis Thailand, norra Afrika, länder som är lika viktiga att fokusera på.

RFSL vill ännu en gång betona avsaknaden av ett MSM-perspektiv och vikten av att frivilligorganisationer som arbetar med ett MSM-perspektiv får utrymme och möjlighet att påverka. En särskild förståelse för och kunskap om gruppen MSM bör tas i beaktande när det gäller till exempel framtagning av informationsmaterial om sexuellt överförbara sjukdomar och även när det gäller utbildning av vårdpersonal i ämnet.

Kap 10. The plan of action 2006-2008

Under rubriken *Eastern European level* tas NGO:s upp under informationsinsatser, vilket är i all bemärkelse bra. Dock anser RFSL att det är viktigt att poängtera att insatser från NGO's också behövs till exempel i arbetet gentemot utvecklingsländer och på nationell nivå.

Kap 11. The long-term perspective

RFSL kan konstatera att utredningens förslag till en långsiktig plan och arbete inte är uttalat hiv-inkluderande och därmed inte heller MSM-inkluderande.

Support at the national level; a) Institutional strengthening at university level

Genom att endast tala om universitet och högskolor faller utbildning och kompetens i MSM frågor och hiv bort då detta aldrig eller sällan tas upp i den akademiska utbildningen. Även här är det viktigt att lyfta fram vikten av ett interaktivt samarbete mellan praktiker och forskare (se synpunkter under kap. 4) .

Kap 12. Comments to health aid channels and Sida's action plan

RFSL vill avsluta med att rikta en stark kritik mot Sidas systematiska negligering av MSM-perspektiv i sitt hiv/aids arbete. Detta är ett viktigt arbete som inte får åsidosättas. Det är särskilt viktigt att bedriva och utveckla metoder för ett primär preventivt arbete i länder som är homofoba (70 länder i världen har fortfarande dödsstraff för homosexualitet). Att verka för mänskliga rättigheter för HBT-personer är helt enkelt oerhört viktigt för att bedriva ett effektivt och lyckat hiv-preventivt arbete.

Madelaine Vilgren

Förbundskassör i RFSL